

“L’art com a garantia de salut mental”, una mostra de Louise Bourgeois al Palau de la Música Catalana

Exposició a la Sala Lluís Millet del Palau de la Música. © Lorenzo di Nozzi

L’artista nord-americana d’origen francès Louise Bourgeois va trobar en l’art una teràpia per guarir-se dels efectes d’una infància difícil, fruit d’una educació antiga i castradora, en què el paper de la dona era nul en una societat injustament dominada pel gènere masculí.

Louise Bourgeois (París, 1911-Nova York, 2010) era filla d’un tapisser que només la prenia en consideració quan necessitava el seu ajut al taller. L’arraconament a què va ser sotmesa pel pare i el consegüent sentiment d’inferioritat i vulnerabilitat, barrejat amb el d’una profunda necessitat de sentir-se útil i valorada, van amarrar ben endins en el caràcter de l’artista, que és considerada la líder del feminisme en termes artístics. Maria Fluxà, galerista mallorquina, va identificar-se de seguida amb Bourgeois quan la va conèixer, i es va convertir en una de les defensores del seu art, amb una important col·lecció particular en el seu haver. Perquè si Bourgeois havia patit l’empremta d’un pare dominant, que a sobre tenia com a amant la professora d’anglès dels fills, amb el consentiment de la seva dona, Fluxà va patir la injusta tradició familiar masclista, segons la qual els negocis només els heretaven els fills mascles, i així quedava, doncs, al marge d’un dels imperis empresarials més importants de Mallorca -Iberostar, Lottusse i Camper.

Louise Bourgeois. © Nanda Lafranco

Fruit d’aquesta relació va sorgir una col·laboració artística que va fructificar en un preciós llibre en què les reflexions emocionals tenen corresponent gràfic en fotomuntatges fets amb l’àlbum familiar de Bourgeois i la seva pròpia iconografia artística, i que es pot veure com a part de l’exposició que serà al Palau de la Música Catalana (en dos espais: al Foyer del Palau i la Sala Lluís Millet) fins al 23 de març.

Aquesta “Cartografia de la intimitat” que troba en l’exposició “Louise Bourgeois: *La sage femme*” la

primera de les tres mostres que aquesta temporada oferirà el Palau de la Música en el seu programa artístic de diàleg entre les arts, tindrà continuïtat a la primavera amb una mostra de l'obra d'Eulàlia Valldosera i un homenatge a Pina Bausch amb la projecció de les seves emblemàtiques coreografies *Café Müller* i *Le sacre du printemps*. Un homenatge, en paraules de Víctor García de Gomar, director artístic adjunt del Palau de la Música Catalana, a tres dones unides per la recerca mitjançant l'art d'una via per a "la rehabilitació dels traumes o d'algunes intimitats vitals a través de l'art", i que pot ser entesa també de manera col·lectiva.

Spiral Woman, 2003, punta seca i gravat sobre paper

La mostra d'obra de Louise Bourgeois, que Maria Fluxà ha volgut batejar amb el títol de *La sage femme*, que en francès es pot traduir com la llevadora (la que ajuda a donar a llum), conté 26 gravats, 2 escultures, un dibuix, un guaix i una fotografia d'autor, que mostren l'univers mental de Bourgeois amb una iconografia en què la dona és constantment al·ludida pels seus atributs, però que també es converteix en objecte metamorfosat, ja sigui com a *femme maison* (mig cos dona, mig cos casa) en una al·legoria del cos femení com a centre d'un univers únic i intransferible, ja sigui com a aranya que teixeix amb netedat i eficiència una xarxa on queden atrapades les seves víctimes fins a la mort. La mostra inclou una part important de les més de 50 peces que Maria Fluxà posseeix en la seva col·lecció particular a Mallorca, però també un gravat pertanyent a Víctor Garcia de Gomar i una escultura cedida per la galeria Lelong de París. A més, a la Sala d'Assaig de l'Orfeo es pot veure projectat el documental *The spider, the mistress and the tangerine*, sobre la vida de l'artista francoamericana.

Louise Bourgeois va revolucionar el món de l'art amb la seva obra subversiva i profundament feminista en un món -el del seu temps- encara molt dominat per la figura masculina. Per això el reconeixement internacional no va li arribar fins als 71 anys, en ser la primera dona a protagonitzar una retrospectiva organitzada pel MOMA a Nova York, l'any 1982. Junt amb Eulàlia Valldosera i Pina Bausch, aquesta "Cartografia de la intimitat" ret homenatge a tres dones determinants de la segona meitat del segle XX que han transformat una manera d'acostar-se a l'art: amb una visió femenina i alliberadora.